

Hem>Hitta rätt person>Hitta en sakkunnig

Hitta en sakkunnig

Portugal

I. Förteckningar och register över sakkunniga

Utöver de förfaranden som föreskrivs i expropriationslagen finns inga andra officiella förteckningar eller register över sakkunniga i Portugal. Enligt expropriationslagen (godkänd genom lag nr 168/99 av den 18 september) får sakkunniga som uppförts på den officiella förteckningen anlitas i förfaranden som rör förklaringar avseende expropriationers samhällsnytta och i förfaranden som rör verkställighet av administrativt besittningstagande, inbegripet vid förlikning eller överklagande i båda förfarandena.

De utvärderingar och undersökningar som utförs av den sakkunnige ska främst leda till att en rättmätig ersättning till expropriaten fastställs. Beloppet ska bygga på fakta som är nödvändiga för beräkning av ersättningen.

I enlighet med lagdekret nr [125/2002 av den 10 maj](#), som reglerar villkoren för sakkunnigs och förlikningsmäns uppdrag i ovannämnda förfaranden, är [generaldirektoratet för rättskipning \(DGAJ\)](#), den portugisiska myndighet som ansvarar för att offentliggöra och aktualisera den [officiella förteckningen över sakkunniga](#) och främja förfaranden för att välja och rekrytera sakkunniga. Den sakkunniges uppgifter är närmare bestämt: Prognostisera avgifter för expropriation.

Genomföra utredningar.

Genomföra utvärderingar.

Delta i skiljedomstolsförfaranden.

Dessutom förordnas sakkunniga från den officiella förteckningen i fall där lagen tillåter expropriation av lös egendom, i synnerhet i enlighet med artikel 16 i [lag 13/85 av den 6 juli](#) (Portugals lag om kulturarv).

Förteckningen över sakkunniga hålls aktuell genom regelbundna granskningar.

Det finns inget sökverktyg för att hitta en sakkunnig i Portugal.

II. Den sakkunniges kvalifikationer

För att registreras i förteckningen måste kandidater uppfylla följande krav:

De bör inneha lämplig examen, vilket anges i [dekret nr 788/2004 av den 9 juli](#).

De måste vara minst 18 år.

De får inte vara förbjudna att inneha offentligt ämbete eller ha diskvalificerats från att utföra de uppgifter som sakkunniga förväntas utföra.

De bör inneha nödvändig fysisk styrka och psykologisk profil för att utföra uppgifterna.

De måste ha uppfyllt kraven i lagar om obligatorisk vaccination.

III. Sakkunnigas arvode

Sakkunniga som förordnats av domstol får inte motta betalning i förskott.

Den sakkunniges arvode bestäms i enlighet med det villkor som anges i artikel 17 i förordningen om kostnader för förfaranden som godkänts i [lagdekret nr 34/2008](#) av den 26 februari i enlighet med tabell IV: mellan 1 och 10 beräkningsenheter (en enhet motsvarar 102,00 euro). Den 1 februari 2017 tillkännagav den portugisiska förätningsdomstolen med bindande verkan att regeln som förbjuder arvoden till sakkunniga över gränsen på 10 beräkningsenheter (1 020,00 euro) var grundlagsstridig på grund av proportionalitetsprincipen.

Om en sakkunnig utses av domaren betalas reseersättning i förskott.

Skyldighet att betala arvode till sakkunniga hanteras på följande sätt:

Tvistemål

Processavgiften omfattar arvode för en sakkunnig. Varje part ska betala kostnaden för de förfaranden som orsakats av den parten och kostnaden för sitt eget ombud. Domstolen ska ersätta den vinnande parten utgifter som varit nödvändiga för att verkningsfullt utöva eller försvara en rättighet mot en tappande part. Om en part endast har vunnit delvis ska domstolen fördela ersättningen för kostnader rättvist eller förklara att ingendera parten äger rätt till ersättning. På grundval av förhandlingarnas utfall har staten rätt till ersättning för kostnader för förhandlingarna från parterna, ifall kostnaderna inte förväntas vara undantagna från domstolsavgifterna.

Brottmålsförfaranden

Nödvändiga kostnader för att genomföra brottmålsförfaranden, bl.a. verkställighetsförfaranden, ska bäras av staten. Om svaranden döms lagenligt ska han eller hon ersätta staten med ett fast belopp för statens utgifter, som t.ex. avser transportkostnader eller laboratorieanalyser, som ursprungligen betalats av staten. För att fast belopp ska utbetalas krävs dock att sakkunnigutlåtandet begärdes under förfarandet.

Parterna kan inte få rättshjälp sakkunnigarvode.

IV. Sakkunnigas ansvarsskyldighet

Regelverket i Portugal innehåller inga särskilda bestämmelser om sakkunnigas ansvarsskyldighet, men allmänna förordningar (skadeståndsrätt/avtalsrätt) kan tillämpas.

Den sakkunnige är dock skyldig att utföra sina åtaganden samvetsgrant för att bibehålla sitt uppdrag, då domaren kan utdöma böter om den sakkunnige bryter mot skyldigheten att samarbeta med domstolen. Domstolen kan även avlägsna den sakkunnige från förfarandet om den sakkunniges agerande anses försumligt (t.ex. om den sakkunnige underlåter att inlämna sakkunnigutlåtandet inom den föreskrivna tidsfristen).

Förordnade sakkunniga måste förbinda sig att utföra den uppgift som ålagts dem, såvida de inte är offentliga tjänstemän och detta skulle förhindra dem från att utföra sina uppgifter.

De behöver inte ha en yrkesansvarsförsäkring.

Lagen sätter inte någon gräns för sakkunnigas ansvarsskyldighet.

V. Ytterligare information om sakkunnigförfaranden

De huvudsakliga bestämmelserna som tillämpas på juridiskt sakkunniga i Portugal är artikel 467–489 av [civilprocessordningen](#) och artikel 151–163 av [straffprocessordningen](#). Det finns ingen tillgänglig engelsk version av bestämmelserna.

Allmänna regler för att förordna sakkunniga för civil-, straff- och förvaltningsrättsliga domstolsförfaranden. Sakkunnig är inte en skyddad titel.

Det portugisiska rättssystemet skiljer inte mellan sakkunnigvittnen, tekniskt sakkunniga, juridiskt sakkunniga eller andra typer av sakkunniga. Såsom nämnts ovan finns inte någon officiell förteckning över sakkunniga förutom den över sakkunniga som har utsetts enligt expropriationslagen. Sakkunniga anlitas ofta i såväl brottmål som tvistemål.

1. Förordnande av sakkunniga

I tvistemål kan sakkunniga endast förordnas av domstol. I brottmål kan sakkunniga förordnas av åklagare under förundersökningen.

Sakkunniga kan även förordnas för förberedande förhandlingar och förfaranden inför rättegång.

a) Domstolssakkunnig

En domstol kan förordna sakkunnig på begäran av en part eller efter eget gottfinnande. Under tvisteförfarandet beställer domstolen utlåtanden från sakkunnig om beslutet är avhängigt av bedömning av fakta som kräver vetenskaplig kännedom.

Någon skillnad finns inte mellan att förordna sakkunniga för civilrättsliga, straffrättsliga eller förvaltningsrättsliga förfaranden.

Orsakerna till förhindrande och juridisk dispens av sakkunnigas funktion kan göras gällande av parterna och av den utsedda sakkunniga själv, beroende på omständigheterna.

Regler för ifrågasättande av domare tillämpas *mutatis mutandis*.

Innehavarna av de suveräna organen eller motsvarande organ i de autonoma regionerna är undantagna från att tjänstgöra som sakkunniga. Samma gäller för personer som enligt lag har en liknande ställning, till exempel åklagare inom ramen för deras yrkesutövning och diplomatiska företrädare från andra länder.

Alla kan genom att åberopa personliga skäl befrias från att anlitas som sakkunnig.

När sakkunniga förordnas av domstol använder domstolen en förteckning eller ett register över sakkunniga för att välja dem, utom vad gäller medicinska sakkunniga som är juridiskt knutna till en offentlig institution: [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Förordnande av en sakkunnig från registret är en praxis som i stort följs av domstolarna.

b) Partssakkunnig

Domstolen kan förordna sakkunnig på begäran av en part eller efter domstolens eget gottfinnande. Under tvisteförfarandet beställer domstolen utlåtanden från sakkunnig om beslutet är avhängigt av bedömning av fakta som kräver vetenskaplig kännedom.

Parterna har inte rätt att utse en sakkunnig utan kan endast komma med förslag.

Parterna kan utse en sakkunnig till en gemensam grupp sakkunniga vid tvistemål. I dessa fall kommer en av domstol förordnad sakkunnig arbeta tillsammans med en eller flera partssakkunniga.

2. Förfarande

2.a Tvistemål

Det finns inga specifika krav som en sakkunnig måste följa i sitt utlåtande och/eller domstolsförfaranden såsom exempelvis rättspraxis.

Domstolen övervakar eller kontrollerar inte förloppet för den sakkunniges utredning. Om utlåtandet av tekniska eller yrkesmässiga skäl inte kan utarbetas inom den av domaren fastslagna tidsfristen måste domstolen omedelbart meddelas för att snarast kunna förordna om ny sakkunnig.

Det förekommer ingen kontroll av den sakkunniges prestation.

Domstolen är inte bunden till sakkunnigutlåtandet. Domstolen kan dra egna slutsatser och döma i strid med sakkunnigutlåtandet. Meningsskiljaktigheten måste dock ha en teknisk grund och motiveras.

Det finns inget förfarande varmed sakkunniga sammanträder före huvudförhandlingen eller utfrågas före förhandlingen för att begränsa sakfrågorna och låta domstolen förstå meningsskiljaktigheten.

Parterna får bistå den sakkunnige och lämna synpunkter till denne. De ska också tillhandahålla eventuella förklaringar som den sakkunnige anser vara nödvändiga. Om domaren närvarar under sakkunnigförfarandet finns möjlighet att begära vadhelst som bedöms relevant för förfarandet i fråga.

Sakkunniga får använda alla nödvändiga medel för att på lämpligt sätt utföra sitt uppdrag, begära lämpliga åtgärder eller förtydliganden och begära tillgång till information i processhandlingarna.

Den sakkunnige behöver framför allt inte sammanträda med parterna för att inhämta deras kommentarer.

1. Sakkunnigutlåtande

Det finns inget obligatoriskt ramverk som den sakkunnige måste följa i hans eller hennes rapport.

Om det i sammanhang med grupper av sakkunniga råder oenighet ska den avvikande sakkunniga motivera sin ståndpunkt.

De sakkunniga är inte skyldiga att tillhandahålla ett preliminärt utlåtande.

De sakkunniga är endast skyldiga att besvara parternas argument i det slutgiltiga utlåtandet.

Det finns inga andra särskilda krav som en sakkunnig måste efterleva i utlåtandet och/eller domstolsförfarandet, såsom rättspraxis.

Det finns fall där den sakkunnige måste tillhandahålla ytterligare ett utlåtande om domstolen ställer frågor eller begär att den sakkunnige ska förtydliga utlåtandet.

Sakkunniga inlämnar sina utlåtanden skriftligen.

2. Domstolsförhandling

På någon av parternas begäran eller om domstolen kräver detta kan de sakkunniga framträda under huvudförhandlingen för att under ed tillhandahålla de förklaringar som begärs av dem.

b) Övrigt

(svaren på dessa frågor lämnas på andra delar av faktabladet – nedan återfinns den fullständiga kopian)

Det finns inga andra särskilda krav som en sakkunnig måste efterleva i utlåtandet och/eller domstolsförfarandet, såsom rättspraxis.

Domstolen övervakar eller kontrollerar inte förloppet för den sakkunniges utredning.

Det förekommer ingen kontroll av den sakkunniges prestation.

Parterna får ifrågasätta utlåtandet skriftligen eller genom att tillhandahålla sakkunniga som framför motargument innan domstolen beslutar om dom i målet.

Domstolen är i princip bunden av sakkunnigutlåtandet. När domstolen beslutar i strid med detta måste bestridandet av sakkunnigutlåtandet motiveras.

Det finns inget förfarande varmed sakkunniga sammanträder före huvudförhandlingen eller utfrågas före förhandlingen för att begränsa sakfrågorna och låta domstolen förstå meningsskiljaktigheten.

Sakkunniga får vara i kontakt med parterna under förhandlingarna.

Parterna får som regel närvara under den sakkunniges utredning och får framlägga synpunkter och besvara den sakkunniges frågor.

Den sakkunnige behöver framför allt inte sammanträda med parterna för att inhämta deras kommentarer.

Den information som presenteras här samlades in inom ramen för projektet "Hitta en sakkunnig" och kommer från de kontakter i varje land som valts ut av [European Expertise & Experts Institute EEEI](#).

Senaste uppdatering: 07/04/2024

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.